

FORORD

Artiklerne i dette bind af *Nordica* handler alle om Henrik Pontoppidans forfatterskab. Størstedelen af bidragene stammer fra det symposium, der blev holdt 7.-9. juni i Randers, den by Pontoppidan voksede op i. Symposiumet afholdtes i anledning af 150-året for forfatterens fødsel og udsprang af et samarbejde mellem Pontoppidan Selskabet, byen, Randers Statsskole, Syddansk Universitet og Roskilde Universitetscenter. Konferenceledelsen havde Flemming Behrendt fra Pontoppidan Selskabet, og moderator var Søren Schou fra RUC. I år er *Nordicas* redaktion derfor udvidet med Søren Schou som gæsteredaktør.

Temaet for symposiet var »Europæeren Pontoppidan«, lidt af et eksperiment, da Pontoppidans forfatterskab i almindelighed opfattes som udpræget dansk på grund af sit brede, realistiske Danmarksbillede, der bestræber sig på at omfatte alle befolkningsgrupper i tiden mellem ca. 1870 og 1. verdenskrig og de dertil hørende åndelige brydninger og livsanskuelsesdebatter. Det er i det mindste så udpræget dansk, at det ganske vist har fundet oversættere i de tysksprogede lande, men ikke i de engelsksprogede til trods for dets åbenlyse litterære kvaliteter og forfatterens store skikkelsesdannende evne. Vi er mange, der omtrent tror at have kendt Lykke-Per og Jakobe personligt, og sidstnævnte har været rollemodel for talrige kvinder. Hertil kommer, at Pontoppidan formår at fortælle sammenhængende og spændende historier og undervejs fastholde moralske spørgsmål, som han ikke selv kender svarene på, om end han dybt inde mener, de langt fra er forgæves at stille. De ældre romantiske forfattere kendte svarene, eller troede at de gjorde det, nyere forfattere opgiver simpelthen ofte, omringet af den moderne uoverskuelighed, at stille dem.

Men passer han ind i en international sammenhæng? Symposiumet besvarede dette spørgsmål med et »ja«. – Det var givende at bruge andre indfaldsvinkler end de gængse, og sammenligningen med udenlandske værker og kulturstrømninger bragte undertiden uerkendte påvirkninger

for en dag eller satte ligheder og forskelle i relief i de tilfælde, hvor direkte genetiske sammenhænge ikke eksisterede, men nok en beslægtet historisk eller genremæssig baggrund. Det lykkedes endvidere flere af deltagerne at afsløre, at Pontoppidan langt fra er en så ligefrem stilist, som han selv gerne ville gøre sig til, når han hævdede, at hans mål var at skrive prosa efter recepten: »Der var engang en mand, der hed Søren«. Han kunne tværtimod være ganske raffineret. – Vi overlader hermed til *Nordica*s læsere at finde dokumentation for ovenstående påstande i de enkelte artikler.

Lise Præstgaard Andersen
Knud Bjarne Gjesing
Søren Schou

Vi planlægger at lade næste bind omhandle litteraturhistorie-skrivning og indkalder hermed bidrag. Deadline 1. august 2008. Bidrag til *Nordica* bedes indsendt elektronisk til lpa@litcul.sdu.dk – de kan dog også fremsendes på anden vis, f.eks. på diskette, i så tilfælde ledsaget af print. Postadressen er: *Nordica*, Institut for litteratur, kultur og medier, Syddansk Universitet, Campusvej 55, DK-5230 Odense M, Danmark.

Lise Præstgaard Andersen
Knud Bjarne Gjesing

INDHOLD

Forord

af *Lise Præstgaard Andersen, Knud Bjarne Gjesing og Søren Schou* 7

Rubrik

Angående »Europæeren Pontoppidan« 9

ARTIKLER

Pontoppidans polyfoni i *Nattevagt*

af *Anker Gemzøe* 11

Henrik Pontoppidan og den tyske vitalisme

af *Lise Præstgaard Andersen* 35

Pontoppidans litterære teknik i en europæisk kontekst

af *Jørgen Holmgaard* 77

Henrik Pontoppidan og Søren Kierkegaard

af *Peter Tudvad* 93

Henry James, Pontoppidan og den moderne roman

af *Claus Secher* 131

»Subjectivitetens forsigværen«

af *Børge Kristiansen* 151

Anarkisme i Henrik Pontoppidans værk

af *Erik M. Christensen* 179

»... Den dyrehavsbakke, som moderne journalistik jo er«

af *Ulrik Lehrmann* 195

ANMELDELSER

Esther og Thorkild Skjerbæk: Henrik Pontoppidans forfatterskab.

En bibliografi. Bearbejdet og redigeret af René Herring

ved *Flemming Behrendt* 227

Børge Kristiansen: 'At blive sig selv'

ved *Johan de Mylius* 232

Lasse Horne Kjældgaard: Sjælen efter døden

ved *Knud Bjarne Gjesing* 236

Klaus P. Mortensen: Tilfældets poesi

ved *Knud Bjarne Gjesing* 246

Ola Holmgren: Strindbergs mansdrama i tre læsakter

ved *Inger Littberger* 250

Rita Paqvalén: Kampen om Eros

ved *Inger Littberger* 254